

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

**Міжнародна стратегія
економічного розвитку регіону**

**Международная стратегия
экономического развития региона**

**International Strategy
of Region Economic Development**

Матеріали
IV Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, Україна, 3–5 вересня 2013 року)

Суми
Сумський державний університет
2013

ТЕНДЕНЦІ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ ТА СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Ковальова О. М., доц.

Сумський національний аграрний університет, Україна

Ситуація, що в останні роки склалася в економіці нашої країни, критична. Особливо тривожний стан має економіка сільського господарства. Основним із можливих способів виходу національної економіки з такого загрозливого стану може стати інноваційна діяльність. Інноваційна діяльність – це конкретно спрямована система заходів по розробці і поширенню інновацій. Тобто, можна сказати, що інноваційний процес – це народження інновації і її втілення в життя. Негативні наслідки кризових явищ в економіці України та їх переплетіння у сфері науки, освіти, техніки і технологічного розвитку зумовили істотне гальмування інноваційних процесів. Бюджетне фінансування науково-технічної сфери неухильно зменшується, залишається низьким рівень впровадження у виробництво результатів досліджень та розробок, наука поступово перестає бути суспільно визнаною пріоритетною діяльністю держави. Останнім часом фінансування державою наукової діяльності складає 0,6% від ВВП (2010р.), що є значно нижчим навіть від порогового рівня, який складає 1,75%. Відповідно, відбувається незворотна втрата інтелектуального потенціалу країни.

По Сумській області загальний обсяг фінансування інноваційної діяльності за останнє десятиріччя зріс майже в 7 разів, але зростання пов'язане в більшості випадків з інфляційними чинниками. При чому фінансування інновацій відбувається майже на 100 % за рахунок власних коштів. Так, в 2012р. загальний обсяг фінансування склав 250 млн грн., в тому числі за рахунок власних коштів – 249 млн грн. По Україні ситуація дещо інша. Фінансування наукової діяльності за рахунок власних коштів складає 63%, за рахунок іноземних інвесторів – 8,6%, інших джерел – 25,5%, а державне фінансування складає всього 1,9%. Питома вага підприємств, що впроваджували інновації загалом в Україні складає всього 13,6%, а питома вага реалізованої інноваційної продукції – 3,3%. По Сумській області частка інноваційних підприємств складає 16,8%, а доля інноваційної продукції складає 10,6%. До інновацій, що були впроваджені підприємствами Сумської області відносяться: маловідходні та ресурсозбергіючі технології, а також інноваційна продукція в кількості 378 видів, в тому числі 93 види техніки. Варто зазначити, що хоч по Сумській області і вищі показники питомої ваги інноваційних підприємств та інноваційної продукції, проте все рівно вони є значно нижчими. Так, порогове значення частки інноваційних підприємств має складати не менше 25%, а реалізованої інноваційної продукції – не менше 50 %.

Щодо обсягу виконаних наукових та науково-технічних робіт, то розробки та науково-технічні послуги в Сумській області складають майже 155 млн грн., а на фундаментальні дослідження витрачено лише 11,6 млн грн.

Це ще раз говорить про те, що обсяги державного фінансування сьогодні дуже мізерні, адже фундаментальні дослідження мають фінансуватися з державного бюджету. Загальна кількість організацій, що виконують наукові дослідження й розробки за останнє десятиріччя знизилася вдвоє з 30 до 16 одиниць.

Зазначимо також, що на даному етапі орієнтація наукових розробок не відповідає необхідному напрямку. Тобто, наука працює, ведуться наукові дослідження, але дуже малий відсоток з них використовується і практично застосовуються. Цьому критерію відповідає в середньому 8% виконуваних науково-дослідних робіт. Тобто інші 92% нагромаджуються, не знаходячи практичного застосування.

Таким чином, сьогодні слабкою ланкою організаційно-економічного механізму управління національною економікою все ще залишається неспроможність країни забезпечити зростання впливу науки та нових технологій на її соціально-економічний розвиток.

Серед факторів, що гальмують освоєння нововведень у промисловості, слід передусім назвати брак власних фінансових ресурсів та високі відсоткові ставки кредитів комерційних банків, нерозвиненість фондового ринку, недостатній досвід та практика застосування венчурного фінансування інноваційної діяльності, зменшення внутрішнього попиту на продукцію вітчизняних виробників та значний ризик упродовж її освоєння, і, головне, відсутність державної підтримки, інструментів стимулювання та ефективної нормативно-правової бази щодо сприяння інноваційному розвитку.

Таким чином, якщо в Україні держава створить необхідні юридичні та економічні передумови, то інноваційний розвиток набере обертів і дійсно буде чинником виходу України з кризи. А інноваційний та інтелектуальний потенціал в Україні достатньо високий.

1. Джерела фінансування інноваційної діяльності в Сумській області/ Експрес випуск Сумського обласного управління статистики [Ел. ресурс] – Режим доступу : sumy.ukrstat.gov.ua
2. Джерела фінансування інноваційної діяльності / Статистична інформація [Ел. ресурс] – Режим доступу : ukrstat.gov.ua
3. Романюк Т.В. Інноваційне забезпечення економіки нового технологічного укладу / Т.В.Романюк. – Автореферат дис. ... к.е.н. за спец. 08.00.03 – Київ, 2012. – 20 с.

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІ РОЗВИТКУ ЕКСПОРТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНИ

Корж І. С.

Сумський державний університет, Україна

На сучасному етапі розвитку, суспільство перебуває в стані постійних змін. Зважаючи на це, кожна країна прагне стабільно розвиватись, збільшувати свою потужність, конкурентоспроможність та займати гідне місце у світовому співтоваристві.